

האזינו (475)

השם ובני תורה. וכששואלים אותם אם אתם רוצים שבניכם יהיו בני תורה ויראי אלקים, למה אינכם לומדים בעצמכם לדעת את ה', משיבים, הלא אב אני לבני. זו כוונת הכתוב, שחת לו, מה שהוא בעצמו אינו טוב, לא איכפת לו, אבל בניו, מה שבניו משחיתים דרכם, זה מומם וחסרון אצלם. ואמר הכתוב ראה נא כי טיפשים ושוטים המה, כי הלה' תגמלו זאת, הוא עשך מצד הנפש ויכוונך מצד הגוף, וא"כ גם אתה מצווה לציית לו ולשמוע בדבריו, הלא הוא אביך

יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתַהוֹ יִלֵּל יִשְׁמֹן יִסְכְּבֵנָהוּ יְבוֹנְנָהוּ יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָו (לב. י.)

היה הגה"צ רבי משה רוזנשטיין זצ"ל הי"ד אומר: מתי זוכה אדם ליסובבנהו יבוננהו יצרנו כאישון עינו, כאשר הוא חי בתחושה הדומה לאדם הנמצא בארץ מדבר ובתהו ילל ישימון, שחי בבדידותו ומבין שאין לו על מי לסמוך רק על הקב"ה שהוא ישמור ויגן עליו כמו שאמר דוד המלך גר אנכי בארץ, אני כגר שאין לו שום קרוב ומכיר אלא הקב"ה לבדו, אבל כאשר חושב האדם כאותו כפרי שהתפלל אל השם ואמר רבש"ע אם לא תעזור לי אלך לבקש מדודי העשיר, אזי השי"ת לא יעזרנו, משום שהקב"ה אינו עוזר אלא למי שבוטח בו ורק בו. לכן ניתנה תורה במדבר להורות על הבטחון שהוא תנאי להצלחה. **ספר "לחתך עליין"**

יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָו (לב. י.)

מהו "אישון עינו"? כתב רבנו בחיי: בת העין [העיוגול השחור בעין] נקראת אישון על שם שיש בה צורת איש, ולשון אישון על שם קטנות הצורה, וכן: (ויקרא טז, לא) שבת שבתון, כי שבת נאמר על עיקר היום, ושבתון נאמר על התוספת, והוא לשון הקטנה. ומוסיף השל"ה הקדוש כי הראיה בעין נעשית דרך האישון השחור שבה. כך הם בני האדם: עד שלא שחור להם בעינים הם אינם רואים כלום. **ספר "ומתוך האור"**

צוֹר יִלְדֶּךָ תִּשִּׂי וְתִשְׁפָּח אֶל מַחְלָלֶךָ (לב. יח.)

משה רבינו הוכיח את ישראל בזה, דהנה טובה גדולה עשה השי"ת שבא ענין השכחה למען ישכח האדם צערו הבא עליו ולא ישקע בתהום העצבות, אלא יוכל לעבוד את בוראו בשמחה. אך במקום להדבק בעבודת ה' ובפיקודי ד' ישרים משמחי לב, הולך האדם ושוכח את השי"ת ח"ו ומתקיים בו כי רע ומר עזבך את אלקיך, ששוב הוא שוקע בעצבות. וזה שאמר להם, צור ילדך תשי, שהקב"ה ברא אותך בכח השכחה, כמו שפירש רש"י תשי תשכח, והיינו כדי לגרש ממך העצבות,

יִצְרָךְ כְּמִטֶּר לְקַחִי (לב. ב.)

התורה משווה כאן את התורה ("לקחי") למטר, לגשם. במה דומה התורה לגשם? נאמרו על כך הסברים רבים ונביא שניים מהם. הגשם מצמיח את האילנות והצמחים. הוא יורד על כולם באותה מידה ובאותו אופן ומסייע לכולם לגדול. אבל יחד עם זאת, כל אילן וכל צמח גדל ומתפתח בדרך שונה, בהתאם למאפייניו הייחודיים, אין דרך גדילתו וצמיחתו של אילן אחד, דומה לשל חברו. כך גם התורה, התורה היא אחת, היא מצמיחה את כולם; אך כל אדם צומח ממנה בדרך אחרת, בהתאם לתכונות נפשו. ראיתי הסבר נוסף להשוואת התורה לגשם, בשם האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא: השפעתו הברוכה של הגשם על האדמה וגידוליה, אינה ניכרת מיד בירידתו, אלא רק לאחר זמן, היכול גדל בזכות ריווי האדמה כתוצאה מהגשם שירד קודם לכן; כך גם בדברי תורה, לעתים מלמדים ילד, או תלמיד, ולא תמיד נראה שיש השפעה לדברים כבר בשעת אמירתם, אך לאחר זמן הם פועלים את פעולתם על הלומד ומעצבים ומשנים אותו.

א-ל אָמוּנָה וְאֵין עוֹל (לב. ד.)

ידועה שאלת בעלי המוסר, וכי אי עשיית עוול היא שבח מיוחד להקב"ה דווקא? הרי גם בשר ודם, אם אינו מושחת, אינו עושה עוול במשפטו, ומה הרבותא ב"א-ל אמונה ואין עוול"? עונה על כך רבי יצחק בלאזר [וכעין זה גם ב"חפץ חיים על התורה]: שופט בשר ודם, גם אם ישתדל בכל כוחו לפעול על פי הדין והישר, לא ייתכן שלא יהיה במשפטו עוול, שהרי כשהוא מעניש, אין ביכולתו לכוון בדיוק ובדקדוק מוחלט את עומק החטא ואת מידת עונשו המדויקת, אלא הוא אומד את החטא ועונשו כמיטב יכולתו ולפי זה פועל. נמצא שהעונש הוא על דרך האומדן, אך לא על דרך הדיוק. ואילו אצל הקב"ה, כל פרט ופרט של החטא או החוטא נלקח בחשבון. ועוד נאמר בספר תהלים (יט, י) "משפטי ה' אמת, צדקו יחדיו" וידוע ההסבר, שבמשפט בשר ודם נלקח בחשבון רק שיעור הצער והכאב של החוטא עצמו, ואין באפשרות השופט להתחשב במידת צערם של כל הסובבים אותו. ואילו אצל הקב"ה, אין זה כך, כי לא רק שכל החטא ומורכבותו נלקחים בחשבון, אלא שבנוסף, העונש מחושב לא רק לפי צער החוטא עצמו אלא גם צערם של הסובבים אותו, הכול נמדד ונלקח בחשבון.

שַׁחַת לוֹ לֹא בָּנִיו מוֹמֵם דּוֹר עֶקֶשׁ וּפְתִלְתָּל (לב. ה.)

ישנם אנשים שבעצמם אינם לומדים תורה ואין מתהלכים עם אלקים. אבל רוצים שבניהם יהיו יראי

ותשכח א-ל מחוללך, והלכת ושכחת את הקב"ה בכח השכחה הזאת וממילא גרשת את השמחה ממך.

ספר "מקח טוב"

פִּי לֹא דִבֶּר רֶגֶק הוּא מִפֶּם, פִּי הוּא תִּיִקֶם, וּבִדְבָר הָזֶה תִּפְאָרְכּוּ יָמִים (ל"ב, מ"ז)

חז"ל דורשים על המילים "פִּי לֹא דִבֶּר רֶגֶק הוּא מִפֶּם": אם נדמה לאדם שהתורה היא "דבר ריק", שאין בה עומק או תועלת, "מִפֶּם", החיסרון הוא בכך, ולא בתורה. ככל שאדם מעמיק יותר, כך הוא מגלה עוד ועוד רבדים של חכמה, מוסר וקדושה. משה רבנו אומר את הדברים בסוף ימיו, לאחר שירת האזינו. הוא מלמד את ישראל שהתורה אינה רק ספר של מצוות או היסטוריה, אלא היא עצם החיים, "כי הוא חיים". כשאדם מחובר לתורה, הוא מקבל כיוון, משמעות, כוח להתמודד עם קשיי החיים וברכה לאורך ימים. לפעמים אדם לומד פסוק או הלכה וחושב שכבר הבין הכול. התורה מזכירה לנו שאין בה דבר מיותר או ריק. כל פסוק וכל אות טומנים בחובם אוצרות, וככל שאדם מתייגע בלימוד, כך הוא מגלה חיים חדשים בתורה. לכן עלינו לגשת ללימוד בענווה, בהתמדה ובאמונה שכל לימוד מוסיף אור לחיינו.

המלקט

וּמַת בְּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלָה שְׁמָה וְהֶאֱסַף אֶל עַמִּיךָ פֶּאֶשָׁר מֵת אֲהָרֹן אֲחִיד בְּהָר הַהוּא וַיֵּאֱסָף אֶל עַמּוֹ (ל.ב. ג)

כאשר מת אהרן אחיך באותה מיתה שראית וחמדת אותה, שהפשיט משה את אהרן בגד ראשון והלבישו לאלעזר, וכן שני וכן שלישי וראה בנו בכבודו, אמר לו משה, אהרן אחי, עלה למיטה - ועלה, פשוט ידיך - ופשוט, פשוט רגליך - ופשוט, עצום עיניך - ועצם, קמוץ פיך - וקמץ, והלך לו. אמר משה אשרי מי שמת במיתה זו (רש"י). מה בדיוק חמד משה במיתת אהרן. ונראה, דהלוא האדם בהיותו בעולם חייב לחיות "ע"פ ה' ולשמור את כל מצוותיו, ואולם כשמת נעשה חפשי מן המצוות, ואולם במיתת אהרן מצינו דאף המיתה היתה על פי ה', דקיים את צווי המיתה אחד לאחד. דנצטווה לעלות למיטה וקיים ועלה, נצטווה לפשוט את ידיו ופשט וכו'. אל כך נתאוה משה רבנו שאף מיתתו תהיה על פי ה', ואכן זכה לכך כדכתיב 'ומות בהר', דאף על מיתתו נצטווה, וכדסיים הכתוב ואמר (לקמן לד, ה) "וימת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה'".

ספר "המאור שבתורה"

פִּי מִנְגֵד תִּרְאֶה אֶת הָאָרֶץ וְשְׁמָה לֹא תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל (ל.ב. נב)

בסיום הפרשה משה רבנו זוכה לראות את ארץ ישראל, אך אינו נכנס אליה. לכאורה זהו סיום עצוב, אך יש כאן מסר גדול: לא כל אדם זוכה להשלים את כל מה שהתחיל, ובכל זאת ערך פועלו אינו נמדד רק בתוצאה. משה בנה את היסודות, הוציא את ישראל ממצרים, נתן להם את התורה, חניך דור חדש והכין אותו לכניסה לארץ. יהושע הוא שימשיך את הדרך. מכאן לומדים שלכל אדם יש שליחות, ולעיתים התפקיד שלנו הוא

לזרוע, ואחרים יקצרו. העיקר הוא לעשות את רצון ה' בנאמנות, גם אם איננו זוכים לראות את מלוא הפירות. זהו גם מסר לדורות: הצלחה אמיתית אינה רק להגיע אל היעד, אלא לבנות דרך שתמשיך גם אחרינו. כך נהג משה רבנו עד יומו האחרון.

המלקט

הלכה: יום כיפור

רחיצה אסורה ביום הכפורים בין בחמין בין בצונן, אפילו מקצת גופו, ואפילו להושיט אצבעו במים אסור. במה דברים אמורים ברחיצה של תענוג, אבל מי שנתלכלך גופו בטיט או בטינוף, או שנטף דם מחוטמו, מותר לרוחצם. שכיון שאינו מתכוין לרחיצה של תענוג, מותר. ורק יזהר שלא ירחץ אלא במקום המטונף בלבד. ולכן בבוקר כשקם משנתו. אסור לסוך אפילו מקצת גופו. אמרו חכמים, סיכה ביום הכפורים הרי היא כשתיה, שנאמר ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו. ואפילו אינו סך אלא להעביר זוהמא, אסור. ב. חולה או מי שיש לו חטטים בראשו, מותר לסוך, מפני שאינו עושה לתענוג. והיינו רק במקום שנוהגים לסוך בחול בכיוצא בזה. **ספר "חזון עובדיה מועדים"**

פתגם: התשובה מקרבת את הרחוק ביותר פתגם חסידי

חקירה: אכילת קדשים קודם הקטרת אימורין

מצות הקטרה אוסרת את אכילת הבשר, ולכן כשאבדו האימורין ופקע מצות הקטרה, ממילא הבשר מותר, או שאיסור אכילת הקדשים נשאר עד הקטרת האימורין, שהקטרה היא המתירה לכתחילה, ורק כשאבדו האימורין התורה התירתו בדיעבד בלא הקטרתם. (חידושי ר' שמואל נדרים עמוד צז, רז).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ספק ולב: ביום הכיפורים, מיד לאחר נעילה, היה רבי יוסי בר, רבה של בריסק, מזוז את החזן שיסיים מהר ויתפלל ערבית. שאלו אותו: מה ראה רבינו לזיזו זה, הרי מפורש הוא, שצריך אדם לשהות עם גמר הצום עד שיצא ספק מלבו. השיב רבי יוסי בר: אכן אמרו: עד שיצא ספק מלבו, אבל לא אמרו: עד שיצא לבו מספק.

שבת שלום, צום קל

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, יהודה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'יזיס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **זיווג הנזיר:** שרה זסזון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייזנטן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא ולייזנטן עמית מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל, קלוד שלמה בן זרמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתריוה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעידו בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

